

Mashhad University of
Medical Sciences

Navid No

Journal homepage: <https://nnj.mums.ac.ir/>کمیته تحقیقات دانشجویی
معاونت پژوهش و فناوری
دانشگاه علوم پزشکی مشهد*Original Article***Investigating Social Vitality and its Influencing Factors among Women Working at Faculty of Medicine in Mashhad University of Medical Sciences****Seyyed Mohammad Tabatabaei¹ , Zahra Mashkat² , Mostafa Baskabadi³ , Fatemeh Moharari⁴ , Sadaf Nazari⁵ , Zahra Mohammadpour⁵ , Marjan Rasoulia Kasrineh^{6*}**

1. Associate Professor, Department of Medical Informatics, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran,
2. Professor, Department of Medical Virology, Antimicrobial Resistance Research Center, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran
3. Ph.D, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Iran
4. Professor, Department of Psychiatry, Medical Affairs, Ibn Sina and Hejazi Medical Education Center, University of Medical Sciences, Mashhad, Iran.
5. Master's degree, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Iran
6. Master's degree, Department of Medical Informatics, Faculty of Medicine, Mashhad University of Medical Sciences, Mashhad, Iran

Corresponding author: Rasoulia km2@mums.ac.ir

Received: 10 August 2024; Revised: 15 February 2025; Accepted: 8 March 2025

Abstract

Background and Aims: Social vitality enhances quality of life and social relations. Understanding factors affecting working women's social vitality and their impact on productivity is crucial. Therefore, this study aimed to investigate the status of social vitality among working women at the faculty of medicine in Mashhad University of Medical Sciences and the factors affecting it.

Materials and Methods: This is a descriptive cross-sectional study conducted in 2024. The statistical population of this study included women working at faculty of medicine. The data was gathered through a standard questionnaire which was related to the state of social vitality and the factors affecting it. After collecting the data, statistical analysis such as an independent variance T-test was conducted using SPSS.

Results: The social vitality of women working at faculty of medicine in Mashhad University of medical sciences is generally at an average level. The mean and standard deviation of the vitality score among them were 67.14 and 12.98, respectively. None of the variables had a significant direct relationship with that score.

Conclusion: According to the results of this study, social and organizational plans and policies should be made considering issues such as supporting young women, increasing income levels, providing suitable job opportunities, and strengthening family and social relationships, in order to improve the happiness among women working at faculty of medicine in Mashhad University of medical sciences.

Keywords: Social vitality, happiness, working women, Influencing factors.

Cite this article as: Tabatabaei SM, Mashkat Z, Baskabadi M, Moharari F, Nazari S, Mohammadpour Z, Rasoulia Kasrineh M. Investigating Social Vitality and its Influencing Factors among Women Working at Faculty of Medicine in Mashhad University of Medical Sciences. Navid No, 2025; 27(92): 23-33. <https://doi.org/10.22038/nnj.2025.82777.1459>.

E-ISSN: 2645-5927 / **P-ISSN:** 2645-5919

Copyright: © 2025 by the author.

Open Access: This is an open access article under the CC BY license

(<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

Publisher's Note: Mashhad University of Medical Sciences remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.

Mashhad University of
Medical Sciences

نوید نو

Navid No

Journal homepage: <https://nnj.mums.ac.ir/>

کمیته تحقیقات دانشجویی
معاونت پژوهشی و فناوری
دانشگاه علوم پزشکی مشهد

مقاله پژوهشی

بررسی وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشکده علوم پزشکی مشهد و عوامل موثر بر آن

سید محمد طباطبائی^۱، زهرا مشکات^۲، مصطفی بسکابادی^۳، فاطمه محرری^۴، صدف نظری^۵، زهرا محمدپور^۶، مرجان رسولیان کسرینه^{۶*}

۱. دانشیار، گروه انفورماتیک پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
۲. استاد، گروه ویروس شناسی پزشکی، مرکز تحقیقات مقاومت‌های میکروبی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.
۳. دکتری، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران.
۴. استاد، گروه روانپزشکی، امور پزشکی، مرکز آموزشی درمانی ابنسینا و حجازی دانشگاه علوم پزشکی، مشهد، ایران.
۵. کارشناسی ارشد، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، ایران.
۶. کارشناسی ارشد، گروه انفورماتیک پزشکی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی مشهد، مشهد، ایران.

پست الکترونیک نویسنده مسئول: Rasoulankm2@mums.ac.ir

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۵/۲۰، تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۱۱/۲۷، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۱۸

چکیده

مقدمه و هدف: نشاط اجتماعی به عنوان یک مؤلفه مهم در بهبود کیفیت زندگی و ارتقای روابط اجتماعی تلقی می‌شود. با توجه به اهمیت این مسئله، شناخت عوامل مؤثر بر نشاط اجتماعی زنان شاغل و تأثیر آن بر بهره‌وری کارمندان امری اساسی است. لذا این مطالعه با هدف تعیین وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشکده علوم پزشکی مشهد و عوامل مؤثر بر آن انجام شده است.

مواد و روش‌ها: این پژوهش توصیفی مقطعی است که در سال ۱۴۰۲ انجام شد. جامعه آماری این تحقیق شامل زنان شاغل در دانشکده پزشکی بوده است. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ی استاندارد مربوط به وضعیت نشاط اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن بوده است. پس از گردآوری داده‌ها، تحلیل آماری با استفاده از آزمون آماری T مستقل واریانس در نرم افزار SPSS انجام شد.

یافته‌ها: وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشکده پزشکی مشهد به طور کلی در سطح متوسط است. میانگین و انحراف معیار نمره نشاط افراد مورد مطالعه به ترتیب برابر ۶۷/۱۴ و ۱۲/۹۸ بود. هیچ یک از این متغیرها با نمره شادکامی زنان به طور معناداری ارتباط مستقیمی نداشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج حاصل از تحقیق، برنامه‌ها و سیاست‌های اجتماعی و سازمانی، به مواردی مانند حمایت از زنان جوان، افزایش سطح درآمد، ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب، و تقویت روابط خانوادگی و اجتماعی باید توجه ویژه داشته باشد تا بهبود شرایط شادکامی زنان شاغل دانشکده علوم پزشکی مشهد ایجاد شود.

کلمات کلیدی

نشاط اجتماعی، شادکامی، زنان شاغل، عوامل موثر

مقدمه

بنابراین، سازمان‌هایی که برابری جنسیتی، تعادل زندگی-کار و رفاه کارکنان را به عنوان اولویت قرار می‌دهند، احتمال دارد که زنان شاغل در آنجا، به طور فعال در فعالیت‌های اجتماعی در داخل و خارج از محل کار شرکت کنند (۶).

از آن جا که نیمی از منبع انسانی جامعه ما را زنان تشکیل می‌دهند و با در نظر گرفتن این امر که زنان شاغل فشارهای زیادی را به جهت بهره‌مندی از امنیت و آرامش مطلوب متحمل می‌گردند، شناسایی و دستیابی به مسائل فرهنگی و اجتماعی زنان شاغل در ارتباط با محیط کار و اجتماع، مسائل و مشکلات حقوقی صنفی و رفاهی آن‌ها برای برخوردار بودن از امنیت اجتماعی، با بررسی مسائل و مشکلات زنان شاغل میسر می‌شود (۷). عامل دیگری که وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل را شکل می‌دهد، ویژگی‌ها و تجربیات شخصی آنان است. به عنوان مثال، زنان شاغل ممکن است با چالش‌هایی مواجه شوند که می‌تواند بر نشاط اجتماعی آن‌ها تأثیر بگذارد (۸). این چالش‌ها ممکن است شامل ساعت کاری طولانی، فشار کاری بیش از حد، عدم تعادل بین زمان کاری و خانوادگی، نبود حمایت از سوی سازمان، تبعیض جنسیتی در محل کار، و دیگر عوامل مرتبط با محیط کار باشد. این چالش‌ها می‌توانند باعث کاهش تمایل زنان به شرکت در فعالیت‌های اجتماعی شود و بر نشاط اجتماعی آن‌ها تأثیر منفی بگذارد. برای حل این چالش‌ها، لازم است سازمان‌ها و جوامع بهبودات اصلاحات لازم را در سیاست‌های کاری و اجتماعی خود اعمال کنند تا زنان شاغل بتوانند بهترین نشاط اجتماعی خود را داشته باشند (۹، ۱۰).

علی‌رغم اهمیت بحث نشاط اجتماعی، مطالعات کلی در ایران و جهان حاکی از آن است که وضعیت کلی نشاط در جامعه ایران مناسب نیست (۲، ۱۱). به عنوان مثال نتایج مطالعه‌ای نشان داد که وضعیت نشاط در در میان افراد ۱۸ تا ۶۵ سال ایرانی در سطح متوسط می‌باشد (۱۱-۱۳). همچنین گزارش‌های جهانی شادی و نشاط نیز حاکی از نامناسب بودن وضعیت نشاط اجتماعی در ایران می‌باشد. یکی از مهمترین این گزارش‌ها، گزارش نشاط سازمان ملل متحد است که داده‌های سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ از ۱۵۷ کشور جهان، نمره نشاط در ایران با ۴/۸ در رتبه ۱۰۵ام قرار دارد. بر این اساس جامعه ایران بین کشورهایی با چهار رده نشاط (رده بالا، بالاتر از میانگین، پایین‌تر از میانگین

نشاط اجتماعی یک موضوع بسیار مهم و مورد نیاز برای افراد در تمامی قشرهای جامعه است. این مفهوم نه تنها به عنوان یک وضعیت روحی و انفعالی تعریف می‌شود، بلکه به عنوان یک عامل اساسی، در بهبود کیفیت زندگی و ارتقای روابط اجتماعی نیز نقش بسزایی دارد (۱). نشاط اجتماعی، به عنوان یک وضعیت روحی که شامل هیجان مثبت، شادی، شادمانی و احساس خوشبختی (شادکامی) است، می‌تواند به عنوان پایه‌ای برای سلامت روحی و روانی فرد و جامعه به شمار آید. اگر افراد در یک جامعه احساس نشاط و شادکامی نکنند، نمی‌توان آن جامعه را به عنوان یک جامعه توسعه یافته و پویا شناخت. نشاط اجتماعی به عنوان یکی از مهم‌ترین و موثرترین شاخص‌های اجتماعی، همچنین نقش بسزایی در گسترش رضایت عمومی، افزایش همبستگی اجتماعی، و تقویت ارتباطات بین افراد دارد (۲).

لزوم پرداختن به مقوله احساس نشاط و عوامل اجتماعی فرهنگی ایجاد کننده آن از آنجا ناشی می‌شود که به نظر می‌رسد که امروزه پیشرفت هر جامعه در گروه استفاده بهینه از نیروی انسانی آن جامعه است و یکی از مهمترین اصول در حوزه مدیریت منابع انسانی، توجه به مقوله نشاط انسان هاست (۳). زیرا انسان با نشاط، انسانی کارا، ممتد، مولد و سازنده است و همیت اعمال مثبت به سلامت فیزیکی و روانی او کمک شایانی خواهد کرد. بر این اساس، در نظر گرفتن این مقوله در سیاست‌گذاری‌های فرهنگی مستلزم شناخت و بررسی دقیق و علمی آن پدیده است (۱، ۳).

وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل یک مفهوم چندگانه است که شامل جنبه‌های مختلفی از شرکت زنان در فعالیت‌های اجتماعی در داخل و خارج از محل کار می‌شود (۴). این شامل شرکت آنان در جشنواره‌ها، کنفرانس‌ها، گردهمایی‌ها و دیگر رویدادهای اجتماعی و فرهنگی می‌باشد. که به رضایت و احساس تعلق زنان به جامعه کمک می‌کند (۴، ۵). یکی از عوامل تأثیرگذار بر وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل فرهنگ و سیاست‌های سازمان‌های آنان است. تحقیقات نشان داده است که زنان بیشتر به فعالیت‌های اجتماعی مشغول می‌شوند زمانی که احساس حمایت، ارزشگذاری و احترام در محیط کار خود دارند.

روش کار

این پژوهش از نوع توصیفی مقطعی است که در سال ۱۴۰۲ انجام شد. در این پژوهش، از روش نمونه گیری تصادفی ساده برای انتخاب شرکت کنندگان استفاده شد. جامعه مورد مطالعه، شامل تمام زنان شاغل در دانشکده پزشکی مشهد بود. با استفاده از جدول مورگان، حجم نمونه مورد نیاز برای این پژوهش ۱۴۴ نفر تعیین شد. در نهایت، از میان این حجم نمونه، ۱۱۵ نفر به پرسشنامه پاسخ دادند. معیار ورود شامل شاغل بودن در دانشکده پزشکی، حداقل سابقه یک سال خدمت و تمایل به شرکت در مطالعه بود. معیار خروج نیز شامل صرف داروهای اعصاب و روان، وقوع اتفاق غیر منتظره از جمله مرگ نزدیکان، بیماری صعب العلاج در خانواده در طی شش ماه گذشته و تکمیل ناقص بیش از ۲۰ درصد از سوالات پرسشنامه بود.

ابزار پژوهش، پرسشنامه استاندارد شادکامی آکسفورد که در سال ۱۹۸۹ توسط آرجیل و همکاران تهیه شده است می باشد. روایی و پایایی این پرسشنامه در ایران در مطالعه علی پور و نور بالا تایید شده است و الفای کرونباخ آن ۰/۹۳ و پایایی دو نیمه سازی ۰/۹۲٪ گزارش شده است (۱۶). پرسشنامه ها جهت تکمیل به صورت فرم کاغذی و یا آنلاین در اختیار کارمندان خانم شاغل قرار گرفت.

این پرسشنامه دارای ۴۰ سوال بود که در دو بخش سوالات دموگرافیک (سن، سطح تحصیلات، وضعیت تاهل، تعداد فرزندان، تحصیلات همسر، شغل همسر، درآمد خانواده (ضعیف، متوسط، خوب)، وضعیت محل سکونت (شخصی، اجاره یا رهن، سازمانی، منزل والدین)، سابقه شرکت در کلاس های شادی و شادکامی، سابقه کار، وضعیت خدمت) و ۲۹ سوال در مورد شادکامی تهیه شده بود. نمره گذاری پرسشنامه در یک طیف چهارگزینه ای از یک تا چهار انجام شد. حداکثر نمره هر آزمودنی ۱۱۶ بود.

نمره شادکامی به سه سطح ضعیف (نمره کمتر از ۵۸)، متوسط (۵۹-۸۷) و خوب (نمره ۸۸ به بالا) سطح بندی گردید. از میان تعداد کل نمونه های مورد مطالعه که ۱۴۴ نفر تخمین زده شده بود، در نهایت ۱۱۵ پرسشنامه به طور کامل تکمیل شد و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS نسخه ۲۶ تجزیه و تحلیل شدند. به منظور آنالیز داده ها، از روش های آماری توصیفی

ورده پایین) در دسته کشورهای پایین تر از میانگین قرار می گیرد. در بررسی روند نشاط طی دو دوره ۲۰۰۵ تا ۲۰۰۷ و ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۵ نمره نشاط در ایران حدود ۵۰/۵٪ کاهش پیدا کرده است (۲).

روانشناسان به نشاط به عنوان یک حالت روحی و روانی که با شادابی، انگیزش و سرزندگی همراه است، توجه ویژه ای دارند و آن را نوعی هیجان مثبت می دانند که تاثیر زیادی بر سازو کارهای جسمانی، شناختی و روانی از جمله توانمندی انجام کار در سازمان دارد (۱۴). کارمندان به ویژه زنان شاغل، نقش بسزایی در تاثیرگذاری بر نشاط اجتماعی دارند. احساس نشاط و شادابی در محل کار، می تواند بهبود قابل ملاحظه ای در عملکرد و رضایت کارمندان داشته باشد. رابطه مستقیم بین نشاط اجتماعی و بهره وری کار، به عنوان یک مؤلفه مهم در سازمان ها، قابل تأمل است. فعال و شاداب بودن کارمندان، به طور مستقیم تأثیرگذار بر بهبود عملکرد و کارآفرینی در محیط کار است (۱۵).

بررسی تأثیرات نشاط اجتماعی بر بهره وری کار و نقش آن در ارتقای سطح عملکرد کارمندان، موضوع جذاب و حائز اهمیتی است که نیاز به بررسی دقیق تر دارد. در حالی که نقش و وضعیت اجتماعی زنان در جامعه به مرور زمان تغییر کرده است، موضوعی که اخیراً توجه بسیاری را به خود جلب کرده است، وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در محیط های مختلف است. با ورود روزافزون زنان به بازار کار و پیگیری حرفه ای در حوزه های مختلف، نیاز به درک وضعیت فعالیت اجتماعی این زنان و عوامل مؤثر بر آن رو به افزایش است. این تحقیق که با هدف بررسی وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشکده پزشکی مشهد و عوامل مؤثر بر آن صورت گرفته است می تواند به درک عمیق تری از وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل و شناخت بهتر از عواملی که می تواند بر تجربه ها و فرصت های آنان در محیط کار تاثیر بگذارند، منجر شود. همچنین می تواند به سازمان ها و سیاست گزاران کمک کند تا سیاست ها و برنامه های مناسبی را برای افزایش نشاط اجتماعی زنان شاغل ارائه دهند و بهبود محیط کار و فرصت های شغلی آنان را تضمین کنند. این مطالعه با هدف تعیین وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشکده علوم پزشکی مشهد و عوامل مؤثر بر آن انجام شده است.

معیار نمره شادکامی افراد مورد مطالعه به ترتیب برابر ۶۷/۱۴ و ۱۲/۹۸ بود. اکثر افراد سطح درآمد خود را متوسط گزارش کردند (۶۹/۵۶٪). علاوه بر این، اکثریت افراد (۸۷/۸۲٪) سابقه شرکت در کلاس های شادی را نداشتند.

در جدول ۱، مقایسه میانگین نمره شادکامی بر اساس عوامل فردی ارائه شده است. نتایج حاصل از تحلیل داده ها نشان داد که هیچ یک از متغیرهای فردی و سازمانی شامل سن، سطح تحصیلات، وضعیت تأهل، تعداد فرزندان، تحصیلات همسر، شغل همسر، درآمد خانواده، وضعیت محل سکونت، سابقه کار و وضعیت خدمت با نمره شادکامی زنان به طور معناداری ارتباط نداشتند ($p\text{-value} > 0/05$).

شامل توزیع فراوانی، میانگین و انحراف معیار برای توصیف داده ها استفاده شد. همچنین، آزمون T مستقل برای مقایسه میانگین نمره شادکامی بین دو گروه مانند وضعیت تأهل (متأهل و مجرد) و وضعیت شغلی همسر (کارمند، آزاد و سایر) به کار رفت. آزمون آنالیز واریانس یک طرفه (ANOVA) نیز برای مقایسه میانگین نمره شادکامی در گروه های مختلف متغیرهای چندسطحی مانند سن، سطح تحصیلات، سطح درآمد، وضعیت مسکن، سابقه کار و تعداد فرزندان استفاده شد.

یافته ها

در این مطالعه تعداد ۱۱۵ زن شاغل در دانشکده علوم پزشکی مشهد مورد بررسی قرار گرفتند. میانگین و انحراف

جدول ۱- مقایسه میانگین نمره شادکامی به تفکیک عوامل فردی در زنان مورد مطالعه

متغیر	فراوانی (درصد)	انحراف معیار $\pm$ میانگین	p-value
۴۰ سال به بالا	۴۴ (۳/۱)	۶۸/۲۵ $\pm$ ۱۲/۸۷	۰/۶۹
سن بین ۲۵ تا ۴۰ سال	۶۷ (۵۱/۹)	۶۶/۲۸ $\pm$ ۱۲/۷۵	
کمتر از ۲۵ سال	۴ (۳/۱)	۶۹/۵ $\pm$ ۲۰/۳۱	
وضعیت متاهل	۸۱ (۶۲/۸)	۶۷/۴۹ $\pm$ ۱۲/۷۸	۰/۶۶
تاهل مجرد	۳۴ (۲۶/۴)	۶۶/۳۱ $\pm$ ۱۳/۶۱	
سطح خوب	۳۳ (۲۵/۶)	۶۹/۲۴ $\pm$ ۱۴/۲۹	۰/۲۳
ضعیف	۲ (۱/۶)	۵۴/۵ $\pm$ ۲/۱۲	
درآمد متوسط	۸۰ (۶۲)	۶۶/۶ $\pm$ ۱۲/۴۲	
۰ تا ۴ سال	۳۳ (۲۵/۶)	۶۶/۸۸ $\pm$ ۱۲/۷۷	۰/۹۵
۱۰ تا ۱۴ سال	۳۴ (۲۶/۴)	۶۶/۵۹ $\pm$ ۱۲/۸	
۱۵ سال به بالا	۳۳ (۲۶/۶)	۶۷/۲۱ $\pm$ ۱۵/۱۵	
۵ تا ۹ سال	۱۵ (۱۱/۶)	۶۸/۸۷ $\pm$ ۹/۲	
دکتری	۱۴ (۱۰/۹)	۶۷/۲۹ $\pm$ ۱۶/۳۸	۰/۸۶
سطح فوق دیپلم	۴ (۳/۱)	۶۲/۲۵ $\pm$ ۹/۴۶	
تحصیلات کارشناسی	۳۰ (۲۳/۳)	۶۸/۱۳ $\pm$ ۱۲/۹۱	
کارشناسی ارشد	۶۷ (۵۱/۹)	۶۶/۹۷ $\pm$ ۱۲/۶۱	
شغل آزاد	۳۵ (۲۷/۱)	۶۵/۴ $\pm$ ۱۱/۶۵	۰/۸۲
همسر سایر	۱۴ (۱۰/۹)	۶۷/۹۳ $\pm$ ۱۴/۸	

		فاقد همسر	۳۱ (۲۴)	۶۷/۷۱±۱۲/۸۶
		کارمند	۳۵ (۲۷/۱)	۶۸/۰۹±۱۳/۹۷
		دانشگاهی	۷۱ (۵۴/۷)	۶۸/۴۹±۱۲/۸۹
		فاقد همسر	۳۴ (۲۶/۴)	۶۶/۳۲±۱۳/۶۱
تحصیلات	همسر	متوسطه	۱۰ (۷/۸)	۶۰/۴±۹/۸۱
		رهن و اجاره	۲۶ (۲۰/۲)	۶۹/۳۸±۱۱/۴۲
		شخصی	۶۵ (۵۰/۴)	۶۷/۶۸±۱۴/۵۵
		مسکن	۲۴ (۱۸/۶)	۶۳/۲۹±۹/۰۹
وضعیت مسکن		پیمانی	۳ (۲/۳)	۶۶/۳۳±۲۱/۷۸
		تبصره ای	۳۴ (۲۶/۴)	۶۶/۸۸±۱۳/۸
		رسمی	۳۹ (۳۰/۲)	۶۵/۴۹±۱۳/۶
		شرکتی	۱۵ (۱۱/۶)	۷۲/۴±۹/۹۶
نوع استخدام		طرحی	۲۴ (۱۸/۶)	۶۷/۰۴±۱۱/۴۸
		۰ فرزند	۵۷ (۴۴/۲)	۶۵/۹۸±۱۲/۱۷
		۱ فرزند	۲۱ (۱۶/۳)	۶۵/۸±۱۲/۳۷
		۲ فرزند	۳۱ (۲۴)	۶۸/۸۷±۱۳/۶۷
تعداد فرزندان		۳ فرزند	۶ (۴/۷)	۷۴±۱۸/۷۶
		۰/۴۱		

توضیح: آزمون‌های آماری مورد استفاده در این جدول شامل آزمون T مستقل و تحلیل واریانس یک‌طرفه (ANOVA) بوده است.

همان‌طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، اکثر افراد مورد مطالعه (۷۱٪) از سطح شادکامی متوسط برخوردار بودند.

جدول ۲- توزیع فراوانی نمره شادکامی در زنان مورد مطالعه

وضعیت شادکامی	تعداد	درصد
ضعیف	۲۷	۲۴
متوسط	۸۲	۷۱
خوب	۶	۵

بحث

کننده نتیجه مطالعه حاضر می‌باشد (۱۲، ۱۳، ۱۷، ۱۸). به عنوان مثال نتیجه مطالعه میری و همکاران که با هدف بررسی عوامل فردی و سازمانی مرتبط با نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند انجام شد، نشان داد که وضعیت شادکامی در میان زنان شاغل در حد متوسط می‌باشد (۱۷).

تحقیق حاضر به بررسی وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد و عوامل موثر بر آن پرداخته است. بر اساس نتایج مطالعه حاضر، اکثریت زنان شاغل در دانشکده پزشکی از وضعیت نشاط متوسطی برخوردار بودند. نتایج سایر مطالعات نیز تایید

در بحث درآمد، اکثریت زنان شاغل در دانشکده علوم پزشکی ارزیابی خوبی از سطح درآمد خود داشتند، اما تفاوت معناداری در نمره شادکامی بین افراد با سطوح مختلف درآمد مشاهده نشد. این امر ممکن است به دلیل این باشد که برای برخی افراد، درآمد بالا منبع شادکامی است، در حالی که برای دیگران، ارزش‌های دیگری مانند روابط اجتماعی و خواسته‌های شخصی مهمتر هستند. بنابراین، درآمد می‌تواند شرط لازم برای زندگی توأم با نشاط باشد، اما به تنهایی کافی نیست و باید به مؤلفه‌های دیگر نیز توجه شود. در زمینه اثر درآمد بر نشاط اجتماعی، نتایج این مطالعه با یافته‌های پژوهش اورکی و همکاران که به عدم وجود رابطه بین درآمد و نشاط اجتماعی اشاره دارند، همخوانی دارد. با این حال، نتایج مطالعات Haghi, Malekzadeh, Esfahani و Miri (۱۷، ۲۳-۲۵) نشان می‌دهند که وضعیت درآمد تأثیر متفاوتی بر روی نشاط اجتماعی داشته باشد. به عنوان مثال، در مطالعه میری و همکاران در دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، زنان شاغل سطح درآمد خود را متوسط ارزیابی کرده و نتایج نشان داده است که با افزایش سطح درآمد، نشاط اجتماعی نیز افزایش می‌یابد (۱۷).

در مورد وضعیت مسکن، نتایج این مطالعه نشان می‌دهد که نوع مسکن بر شادکامی زنان تأثیر معناداری ندارد که با نتایج مطالعه میری و همکاران همخوانی ندارد (۱۷). با این حال در مطالعه حاضر مشاهده شد که میانگین نمره نشاط اجتماعی در زنانی که نوع مسکن آنها شخصی می‌باشد بالاتر می‌باشد. همچنین متغیر سابقه کار با میانگین نمره شادکامی بین گروه‌های مختلف تفاوت معناداری نداشت. این مسأله ممکن است به دلیل تأثیرات متنوعی که سابقه کار بر شادکامی افراد دارد، باشد. به عنوان مثال، برای بعضی افراد، احساس موفقیت و پیشرفت در کار می‌تواند به عنوان منبع شادکامی باشد، در حالی که برای دیگران، استرس‌ها و فشارهای شغلی می‌تواند اثر منفی بر شادکامی داشته باشد (۲۶، ۲۷).

در مورد تفاوت معنادار بین میانگین نمره شادکامی زنان با تعداد فرزندان تفاوت معناداری مشاهده نشد. در حالی که نمره میانگین شادکامی با افزایش تعداد فرزندان افزایش یافته است. داشتن فرزندان می‌تواند منجر به تجربه تعامل اجتماعی و روابط نزدیکتر با دیگران، به ویژه در محیط

بر اساس نتایج مطالعه حاضر، عوامل مختلفی که بررسی شده اند ارتباط معناداری با شادکامی نداشته اند که می‌تواند به دلیل همگن بودن نمونه مورد بررسی و عوامل مهم دیگری مثل ارتباط شادابی افراد در محیط کار مشترک باشد. اما این عوامل می‌توانند تأثیر گذار بر شادکامی زنان باشند. متغیر سن تفاوت معناداری با میانگین نمره شادکامی نداشت که با نتایج مطالعه Miri و همکاران مطابقت داشت (۱۷). نتایج سایر مطالعات حاکی از ارتباط سن با وضعیت نشاط می‌باشد (۱۹، ۲۰). با این حال مقایسه نمره شادکامی بین گروه‌های سنی نشان می‌دهد که میانگین نمرات شادکامی در گروه‌های سنی ۲۵ تا ۴۰ سال و بالاتر به طور قابل توجهی کمتر از گروه‌های زیر ۲۵ سال بوده است که در مطالعه هزارجریبی و همکاران نشان داده شد که افراد با سن پایین تر نسبت به افراد با گروه‌های سنی بالاتر از وضعیت شادی مناسب تری برخوردار هستند (۲۰). به نظر می‌رسد عدم وجود رابطه معنی دار بین سن و نشاط اجتماعی به دلیل عدم پراکندگی سنی نمونه‌های مورد بررسی در مطالعه حاضر باشد و همچنین افراد جوان ممکن است به دلیل داشتن آینده‌ای روشن و امیدوار، شادتر به نظر برسند.

در مورد تفاوت بین میانگین نمره شادکامی زنان متاهل و مجرد در این مطالعه، تفاوت آماری معناداری مشاهده نشد که با یافته‌های مطالعه انجام شده توسط Miri و همکاران (۱۷) همخوانی داشت. این ممکن است به دلیل این باشد که برای برخی از افراد، داشتن یک همسر و خانواده منبع شادکامی است، در حالی که برای دیگران، استقلال مالی و شخصی به عنوان فرد مجرد ممکن است منجر به رضایت بیشتری شود. در مطالعه حاضر و مطالعه انجام شده توسط میری و همکاران، مشاهده شد که میانگین نمره نشاط اجتماعی در زنان متاهل نسبت به زنان مجرد بالاتر بود. با این حال، نتایج سایر مطالعات در زمینه تأثیر وضعیت تاهل بر روی نشاط اجتماعی تناقض دارد. به عنوان مثال، نتایج مطالعه انجام شده توسط بخارایی و همکاران در شهر بوشهر نشان داد که وضعیت تاهل تأثیرگذار بر نشاط اجتماعی است؛ زیرا در این مطالعه، مجردین در بوشهر دارای نشاط اجتماعی بیشتری نسبت به متاهلین بودند (۲۰، ۲۱). از سوی دیگر، در مطالعه Hajizadeh و همکاران، تأثیر تاهل بر نشاط اجتماعی به صورت معنادار مشاهده نشد (۲۲).

اما این تحقیق دارای برخی محدودیت‌ها نیز می‌باشد. یکی از نقاط ضعف مطالعه این است که تعداد نمونه‌ها محدود به زنان شاغل در یک دانشکده خاص بوده است و نتایج ممکن است قابل تعمیم به سایر سازمان‌ها یا نواحی جغرافیایی نباشد. همچنین، از آنجا که این پژوهش از نوع مقطعی است، نمی‌توان به روابط علی میان متغیرها استناد کرد و فقط ارتباطات معنادار موجود بررسی شده‌اند.

پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آینده، نمونه‌گیری از زنان شاغل در نهادها و دانشگاه‌های مختلف انجام شود تا نتایج قابل تعمیم‌تر به جامعه عمومی‌تر زنان شاغل باشد. همچنین انجام مطالعات طولی می‌تواند درک بهتری از روابط علت و معلولی بین عوامل مختلف و شادکامی فراهم کند و تغییرات وضعیت نشاط اجتماعی در طول زمان را بررسی کند. پیشنهاد می‌شود که در تحقیقات بعدی عوامل روان‌شناختی مانند استرس شغلی، رضایت شغلی، و تعادل زندگی کاری و شخصی بیشتر مورد بررسی قرار گیرند تا تاثیرات این عوامل بر شادکامی زنان شاغل بهتر درک شود. بررسی تاثیر تفاوت‌های فرهنگی و اجتماعی بر نشاط اجتماعی می‌تواند راهکارهای متناسب با گروه‌های مختلف زنان شاغل در سطوح مختلف اقتصادی و اجتماعی را ارائه دهد. این موارد می‌توانند به پژوهش‌های بعدی کمک کنند تا ابعاد بیشتری از عوامل موثر بر نشاط اجتماعی زنان شاغل شناسایی و تحلیل شود.

نتیجه‌گیری

این مطالعه نشان می‌دهد که وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی مشهد عمدتاً در سطح متوسط قرار دارد. عواملی همچون سن، وضعیت تأهل، سطح درآمد و تحصیلات تأثیر معناداری بر شادکامی این گروه نداشته‌اند. این نتایج نشان می‌دهد که شادکامی زنان بیشتر تحت تأثیر عوامل غیرمستقیم مانند روابط اجتماعی، محیط کاری و انتظارات شخصی است تا ویژگی‌های فردی یا اقتصادی. بنابراین، برای بهبود وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل در محیط‌های آموزشی و درمانی، باید به تقویت ابعاد اجتماعی و روانی زندگی این افراد پرداخته شود و برنامه‌های حمایتی و رفاهی متناسب با نیازهای خاص آنان طراحی گردد.

خانوادگی شود. همچنین داشتن فرزندان بیشتر می‌تواند منبعی از امیدواری و خوشبینی برای آینده باشد. زمینه فراهم شده برای تجربه موفقیت و شادکامی فرزندان می‌تواند به زنان احساس رضایت و شادی بیشتری بخشیده و از این رو شادکامی آنها را افزایش دهد (۲۸، ۲۹).

در بحث تحصیلات زنان و همسرانشان با شادکامی، نتایج مطالعه ما معنادار نشده است. اما مطالعه Hajizadeh و Oroki نشان داد که سطح تحصیلات فرد و همسر زن شاغل ارتباط معناداری با شادکامی دارد (۲۲، ۳۰). از طرف دیگر، مطالعه Mohamadzadeh، Mikacili، Kalantari و Miri و نتایج نشان داد که تحصیلات تأثیر آماری معناداری بر شادی ندارد (۱۷، ۳۱-۳۳). این رابطه ضعیف بین تحصیلات و شادکامی به دلیل وابستگی شادکامی به درآمد و وضعیت شغلی افراد است. به عبارت دیگر، تحصیلات تنها به صورت غیرمستقیم بر نشاط و شادکامی تأثیر می‌گذارد (۳۴). بنظر می‌رسد که عدم برآورده شدن انتظارات نیروی کار به دلیل بیکاری یا عدم تطابق شغل با رشته تحصیلی، همچنین سطح پایین دستمزد، باعث می‌شود که تحصیلات تأثیر معناداری بر نشاط اجتماعی نداشته باشد (۳۵، ۳۶). بر اساس نتایج این تحقیق، پیشنهاد می‌شود که در سیاست‌ها و برنامه‌های اجتماعی و سازمانی به مواردی مانند حمایت از زنان جوان، افزایش سطح درآمد، ایجاد فرصت‌های شغلی مناسب و تقویت روابط خانوادگی و اجتماعی توجه ویژه‌ای شود تا شرایط شادکامی زنان شاغل در دانشکده علوم پزشکی مشهد بهبود یابد.

نقاط قوت این مطالعه عبارتند از: استفاده از یک پرسشنامه استاندارد و معتبر (پرسشنامه شادکامی آکسفورد) برای ارزیابی وضعیت نشاط اجتماعی زنان شاغل، انجام تحقیق در یک جامعه خاص (زنان شاغل در دانشکده پزشکی مشهد) که موجب دقت و تمرکز بیشتر در تحلیل نتایج می‌شود، و همچنین حجم نمونه نسبتاً مناسب که ۱۱۵ نفر از زنان شاغل در این پژوهش مشارکت کردند. این مطالعه همچنین به بررسی عوامل مختلف تأثیرگذار بر نشاط اجتماعی در زنان شاغل پرداخته که نتایج آن می‌تواند برای طراحی سیاست‌ها و برنامه‌های حمایتی در سازمان‌ها مفید باشد.

تشکر و قدردانی

ملاحظات اخلاقی

این مقاله حاصل نتایج طرح تحقیقاتی شماره ۴۰۲۱۳۹۹ مصوب دانشگاه علوم پزشکی مشهد و با کد اخلاق IR.MUMS.MEDICAL.REC.1402.424 می باشد. از امور بانوان دانشگاه علوم پزشکی مشهد و همکاران شاغل در دانشکده علوم پزشکی مشهد که در انجام این طرح به ما کمک کردند نیز کمال تشکر و قدردانی را داریم.

برای اجرای این مطالعه ابتدا کد اخلاق به شماره IR.MUMS.MEDICAL.REC.1402.424 اخذ شد. پس از انتخاب شرکت کنندگان، هدف از اجرای مطالعه برای آنان تشریح شد و رضایت کتبی از آنان اخذ شد. به شرکت کنندگان اطمینان داده شد اطلاعات آنها محرمانه باقی خواهد ماند.

حمایت مالی

تضاد منافع

این تحقیق با حمایت مالی امور بانوان دانشگاه علوم پزشکی مشهد انجام شده است.

هیچ تضاد منافی وجود ندارد.

مراجع

- [1] SA A. An Investigation of Social Happiness among the Youth in the City of Yazd and the Factors Affecting It. Journal of Social analysis of social order and inequality. 2015; 7(2):1-27.
- [2] Sharifzadeh Ha-S, Mirmohammad Tabar SA, Adlipour S. A Study of Factors Affecting Social Happiness in Iran: A Meta-analysis of Conducted Research. Strategy for Culture. 2018; 10(40):159-80.
- [3] de Lange AH, Kooij DT, van der Heijden BI. Human resource management and sustainability at work across the lifespan: An integrative perspective. Facing the challenges of a multi-age workforce: Routledge; 2015. p. 50-79.
- [4] Hora EA. Factors that affect women participation in leadership and decision making position. Asian Journal of Humanity, Art and Literature. 2014; 1. (2)
- [5] Almathami R, Khoo-Lattimore C, Yang ECL. Exploring the challenges for women working in the event and festival sector in the Kingdom of Saudi Arabia. Tourism Recreation Research. 2022;47(1):47-61.
- [6] Blithe S. Gender equality and work-life balance: Glass handcuffs and working men in the US: CRC Press; 2018.
- [7] Ghodrati S. Socio-economic Security of Divorced Women and its Relationship with Social Capital: A Case Study of Sabzevar City Shafieh Ghodrati. Social Work Research 2016;3(3):149-83.
- [8] Daneshvarinasab A. A Qualitative analysis of the Constraints of women's social vitality in Kerman. Iranian Journal of Health Education and Health Promotion. 2021; 9(3):311-22.
- [9] Lott Y. Does flexibility help employees switch off from work? Flexible working-time arrangements and cognitive work-to-home spillover for women and men in Germany. Social Indicators Research. 2020; 151(2):471-94.
- [10] Sunindijo RY, Kamardeen I. Work stress is a threat to gender diversity in the construction industry. Journal of construction engineering and management. 2017; 14304017073 ;(10).
- [11] Moeini B, Barati M, Farhadian M, Heydari Ara M. The effectiveness of an educational intervention to enhance happiness in Iranian older people: applying social support theory. Australasian Journal on Ageing. 2020; 39(1):e86-e93.

- [12] Akhshi N, Golabi F. Social happiness and social participation. *Journal of Applied Sociology*. 2015; 26(3):139-60.
- [13] Fani AA, Aghaziarati M. Identification of individual and organizational happiness factors and assessment of this factors. *Organizational Culture Management*. 2013; 11(1):69-86.
- [14] Porsoltani ZarandiH SS. The relationship of Happiness at work with organizational entrepreneurship of employees of the Ministry of Sport and Youth. *Journal of Human Resource Management in Sport*. 2015; 2(2):28-117.
- [15] DARVISHI A, KALATEH SM. The effect of organizational exhilaration on the productivity of employees in Sport and Youth General Office of Mazandaran Province. 2017.
- [16] Tehrani A, Heidari H. The effect of group training based on Lazarus multimodal therapy the happiness of women in Islamshahr, Iran. *Journal of Fundamentals of Mental Health*. 2015; 17. (2)
- [17] Bahlgerdi M, Miri M, Norozi E. Sharifzadeh Gh. [Individual and organizational factors related to social vitality of women working in Birjand University of Medical Sciences, Iran, in 2020]. *J Birjand Univ Med Sci*. 2021; 28(2):170-8.
- [18] Zareshahabadi A, Torkan R, Hidari M. A survey of the relationship between job satisfaction and social happiness among high-schools teachers of Giroft City. *Journal of Applied Sociology*. 2013; 23(4):165-88.
- [19] Aghadavood SR. Studying the Effects of Employees Happiness Management System on Employees' Performance Based On Steers' Model (Case: Isfahan Branch Gas Company). *Strategic Studies in Petroleum and energy Industry*. 2018; 58-33 ;(35).
- [20] Hezarjaribi J, ASTIN FP. Review of influential factors in social bliss (emphasis on Tehran province). 2009.
- [21] Bokharai A, Sharbatein MH, Tavafi P. A sociological study of the relationship between happiness and social health :(A case study of the 18-30-year-old youths of the city of Malayer). *Social Development & Welfare Planning*. 2016; 6(25):1-39.
- [22] HAJIZADEH MM, TORKAN R. A study of the level of and factors related to social happiness (Case study: Yazd university students). 2015.
- [23] Haghi S, Anbari M. A study of personal and social factors impacting women's social happiness research subjects: women in rural and urban areas of Delijan. *Journal of Applied Sociology*. 2014; 25(1):1-26.
- [24] Malekzadeh G RN. Investigating factors affecting the vitality of the employees at work. *Second International Conference on Management and Information and Communication Technology*. Tehran. 2016 Agu 7.
- [25] Samiei Esfehane AR, Poordanesh S, Danesh H. The Social Factors Affecting the Social Happiness of Teachers (Case Study). *Iranian Journal of Educational Society*. 2016; 2(1):186-200.
- [26] Fisher CD. Happiness at work. *International journal of management reviews*. 2010; 12(4):384-412.
- [27] Martinek D. The consequences of job-related pressure for self-determined teaching. *Social Psychology of Education*. 2019; 22
- [28] Laranjeira C, Querido A. Hope and Optimism as an Opportunity to Improve the “Positive Mental Health” Demand. *Frontiers in Psychology*. 2022; 13:827320.
- [29] Thomas S, Kavva K. Life Satisfaction: The Role of Happiness and Optimism among Young Adults. *Journal of Social Sciences and Economics*. 2022; 1(1):13-20.
- [30] Parvish Orki MR, Mohammad Mobaraki, Saeedreza Akbarian. Spatial analysis of factors affecting a happy city from the perspective of citizens. Case study: Yazd city *Journal of sustainable city* 2019; 3(3):19-39

- [31] Mohamadzadeh P, Asgharpur H, Maniee O. The effect of income on labor force happiness in Iran. *Journal of Economic Research (Tahghighat-e-Eghtesadi)*. 2013; 48(1):139-58.
- [32] Jafar Mikayili MK, Fatemeh Sadat Homayuni. Investigating the role of socio-economic factors affecting happiness (case study of the active population of Tehran). *Scholarly Journals Management System*. 2017;4(12):1-41
- [33]. Ab k amrolah keshavarz hm. A Study of the Relationship between Social Capital and Social Happiness among the Youth of Dehlorn, Iran. 2019; 3.72-41(10).
- [34] Hemmati R. The Sense of Happiness and its Academic Determinants (Case Study: Female Students of University of Isfahan). *Journal of Applied Sociology*. 2018; 29(4):21-38.
- [35] Frank K, Hou F. Over-education and well-being: how does education-occupation mismatch affect the life satisfaction of university-educated immigrant and non-immigrant workers? *Ethn Health*. 2018;23(8):884-901.
- [36] Gaeta GL, Lubrano Lavadera G, Pastore F. The effect of job–education vertical mismatch on wages among recent PhD graduates: evidence from an instrumental variable analysis. *Italian Economic Journal*. 2021:1-29.